

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

12. december 1996 *

I sag C-38/95,

angående en anmodning, som Corte d'appello di Ancona (Italien) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Ministero delle Finanze

mod

Foods Import Srl,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981 om den fælles markedsordning for fiskerivarer (EFT L 379, s. 1), og af artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1697/79 af 24. juli 1979 om efteropkrævning af import- eller eksportafgifter, der ikke er opkrævet hos debitor for varer, der er angivet til en toldprocedure, som medfører en forpligtelse til at betale sådanne afgifter (EFT L 197, s. 1),

har

* Processprog: italiensk.

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Sevón (refererende dommer), og dommerne P. Jann og M. Wathelet,

generaladvokat: N. Fennelly

justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Foods Import Srl ved advokat Giuseppe Celona, Milano, og advokat Riccardo Stecconi, Ancona

— den italienske regering ved professor Umberto Leanza, chef for Udenrigsministeriets Servizio del contenzioso diplomatico, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato Ivo M. Braguglia

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Antonio Aresu, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 27. juni 1996 er afgivet mundtlige indlæg af Foods Import Srl ved advokat Giuseppe Celona, af den italienske regering ved avvocato dello Stato Maurizio Fiorilli, og af Kommissionen ved Antonio Aresu,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 19. september 1996,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved kendelse af 19. oktober 1994, indgået til Domstolen den 16. februar 1995, har Corte d'appello di Ancona i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen tre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981 om den fælles markedsordning for fiskerivarer (EFT L 379, s. 1), samt af artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1697/79 af 24. juli 1979 om efteropkrævning af import- eller eksportafgifter, der ikke er opkrævet hos debitor for varer, der er angivet til en toldprocedure, som medfører en forpligtelse til at betale sådanne afgifter (EFT L 197, s. 1).

- 2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag, som Ministero delle Finanze har anlagt mod Foods Import Srl (herefter »Foods Import«).

- 3 Det fremgår af hovedsagen, at Foods Import driver virksomhed med indførsel af klipfisk, der er en saltet og undertiden lufttørret fisk, af »torske«-type. Ved skrivelse af 23. april 1985 meddelte toldvæsenet i San Benedetto del Tronto selskabet, at der var indledt en procedure til genoptagelse af toldfastsættelsen for selskabets indførsler af torsk fra Norge i perioden juli 1982 — april 1985. Ved meddelelse af 15. maj 1985 stillede nævnte toldkontor krav om betaling af 508 260 820 LIT i told, med tillæg af et beløb på 4 046 331 800 LIT i bøde for toldunddragelser samt 80 925 900 LIT i bøde for afgiftsunddragelser. Ifølge finansforvaltningen er der ved forordning nr. 3796/81 sket en ændring af den fælles toldtarif (herefter »FTT«), således at toldfritagelsen er blevet begrænset til visse torskearter, som den af Foods Import indførte art (lange, hvis videnskabelige navn er »Molva molva«) ikke tilhører.

- 4 Rådets forordning (EØF) nr. 100/76 af 19. januar 1976 om den fælles markedsordning for fiskerivarer (EFT L 20, s. 1), med senere ændringer og tilføjelser, indeholdt i artikel 17 en bestemmelse om fuldstændig suspension af satserne i FTT for visse varer, herunder torsk og filet af torsk, som angivet i pos. 03.02 A I b) og 03.02 A II a) i FTT, hvis ordlyd i bilag V er blevet ændret på følgende måde:

»03.02 Fisk, saltede, i saltlage, tørret eller røget (også varmrøget):

A. Saltet, i saltlage eller tørret:

I. Hel, uden hoved, rensset eller skåret (undtagen filet):

...

b) Torsk

...

II. Filet:

a) Af torsk«.

- 5 Toldsuspensionsordningen for torsk og filet af torsk, der omfattes af pos. 03.02 A I b) og 03.02 A II a) i FTT er blevet opretholdt ved artikel 20 i forordning nr. 3796/81, med de ændringer, der fremgår af følgende ord i bilag VI:

»03.02 Fisk, saltet, i saltlage, tørret eller røget (også varmrøget):

A. Saltet, i saltlage eller tørret:

I. Hel, uden hoved, rensed eller skåret (undtagen filet):

...

b) Torsk (*Gadus morrhua*, *Boreogadus saida*, *Gadus ogac*)

...

II. Filet:

a) Af torsk (*Gadus morrhua*, *Boreogadus saida*, *Gadus ogac*)«.

- 6 Disse ændringer genfindes i årgangene 1983, 1984 og 1985 af FTT.

- 7 Efter at Foods Import's klager til administrationen over betalingspålæggene var blevet afvist, anlagde Foods Import sag mod Ministero delle Finanze ved Tribunale civile e penale di Ancona, der ved dom af 18. juni 1991 fastslog, at den krævede told ikke skyldtes, idet fællesskabsforordningen var i strid med den almindelige overenskomst om handel og told (GATT) og specielt med den ved Annecy-protokollen af 10. oktober 1949 godkendte liste XXVII, der angiver Den Italienske Republiks indrømmelser til de andre stater, der deltager i GATT, og navnlig den fuldstændige toldfritagelse for »let saltet, tørret eller røget fisk: torsk og lignende (kuller, klipfisk, stokfisk)«.
- 8 Finansministeriet har anket denne dom til Corte d'appello di Ancona, der har udsat ankesagen og anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:
- »1) Er den opregning, der er blevet indført ved Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981, med gengivelsen i denne forordnings bilag VI af toldtariffens kapitel 3 og angivelsen under pos. 03.02 A I, torsk, og under pos. 03.02 A II, filet af torsk, begge steder med tilføjelsen '*Gadus Morrhua*, *Boreogadus saida*, *Gadus ogac*', hvilken opregning gentages i Rådets forordning (EØF) nr. 3333/83 af 4. november 1983, udtømmende eller eksemplificerende, og er klipfisk, der går under den videnskabelige betegnelse '*Molva*', derfor omfattet, respektive ikke omfattet af denne opregning?
- 2) Såfremt Domstolen når til det resultat, at nævnte opregning er udtømmende, spørges det, om artikel 20 i Rådets forordning nr. 3796/81 om suspension af satserne i toldtariffen alene finder anvendelse på de tre under 1) anførte underarter af torsk (*Gadus Morrhua*, *Boreogadus saida*, *Gadus ogac*), men ikke alle andre Molva-arter.
- 3) Under alle omstændigheder spørges det, om artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1697/79 af 24. juli 1979 om myndighedernes adgang til at unnlade

efteropkrævning af afgifter hos debitor (jf. Domstolens dom af 22.10.1987, sag 314/85, Foto-Frost, Sml. s.4199) også skal finde anvendelse i det foreliggende tilfælde, hvor tolden ikke blev opkrævet som følge af en fejl fra toldvæsenets side, og den formodede debitor havde overholdt samtlige bestemmelser i de gældende forskrifter vedrørende toldangivelsen.«

De to første spørgsmål

- 9 Med de to første spørgsmål, som bør behandles under ét, har Corte d'appello di Ancona først og fremmest anmodet Domstolen om en fortolkning af toldpositionerne 03.02 A I b) og 03.02 A II a), for på grundlag heraf at kunne afgøre om lange, der har det videnskabelige navn »Molva molva«, kan henføres herunder og følgelig, om indførsel af lange sker ved toldfritagelse i overensstemmelse med artikel 20 i forordning nr. 3796/81.
- 10 Foods Import har anført, at den terminologi, der anvendes i Fællesskabets retsakter om torsk ikke er klar, at langten tilhører fiskefamilien »Gadidae«, hvis kendteste art er torsken, og at det for klipfisk ikke så meget er den anvendte fiskeart, der er afgørende. Selskabet har desuden gjort gældende, at ifølge Domstolens praksis skal varer, der skal tariferes, kunne adskilles indbyrdes på grundlag af deres objektive karakteristika og særegenheder, der skal kunne konstateres på tidspunktet for fortoldningen. Betingelsen herom er ikke opfyldt i hovedsagen på grund af vanskeligheden ved at skelne tørrede og saltede fileter af forskellige arter fra hinanden. Selskabet når til det resultat, at man på grundlag af fortolkningsreglerne i FTT må tarifere langten under de toldpositioner, som man anmoder om en fortolkning af, idet de vedrører den art, som langten mest må henføres til. Foods Import har i øvrigt fremhævet, at klipfisk altid har været fritaget for told, at intet — bortset fra politiske grunde — kan forklare ændringen af nomenklaturen, at der hermed indføres en forskelsbehandling af lignende varer, at der foreligger magtfordrejning, når en

vilkårlig afgørelse er blevet truffet for at skaffe sig argumenter til brug i fremtidige forhandlinger vedrørende fiskerivarer, og endelig, at en tarifiering, hvorved tolden genindføres, vil være i strid med GATT.

- 11 Den italienske regering og Kommissionen har omvendt anført, at arten »Molva molva« ikke skal tariferes under pos. 03.02 A I b) og 03.02 A II a), der udtømmende angiver de arter, de omfatter. »Molva molva« er en helt anden art end de arter, der nævnes i disse positioner og det er helt i overensstemmelse med de videnskabelige inddelinger, at de ikke henføres under samme position. Kommissionen har i øvrigt fremhævet, at visse af Foods Import's argumenter vedrører gyldigheden af forordning nr. 3796/81, ikke dens fortolkning.

- 12 Det bemærkes, at de almindelige regler om fortolkningen af FTT-nomenklaturen findes i de senere udstedte forordninger om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 950/68 af 28. juni 1968 om den fælles toldtarif (EFT L 172, s. 1); det drejer sig for så vidt angår den i sagen omhandlede periode om forordning (EØF) nr. 3300/81 af 16. november 1981 (EFT L 335, s. 1), forordning (EØF) nr. 3000/82 af 19. oktober 1982 (EFT L 318, s. 1), forordning (EØF) nr. 3333/83 af 4. november 1983 (EFT L 313, s. 1) og forordning (EØF) nr. 3400/84 af 27. november 1984 (EFT L 320, s. 1).

- 13 Efter den almindelige tariferingsbestemmelse nr. 1 i første afsnit A i hver af disse forordninger skal tarifieringen ske med hjemmel i positionsteksterne og de til afsnit og kapitler knyttede bestemmelser samt, for så vidt det ikke strider mod de nævnte tekster og bestemmelser, efter de nedenstående regler. Den almindelige bestemmelse nr. 3 gælder for tilfælde, hvor det kan komme på tale at henføre en vare under to eller flere positioner, mens den almindelige bestemmelse nr. 4 gælder tilfælde, hvor en vare ikke er nævnt nogetsteds i tariffen. Det må i det foreliggende tilfælde afgøres, om lange i medfør af tariferingsbestemmelsen nr. 1, kan henføres under en bestemt position, eller om det er nødvendigt at anvende de andre tariferingsbestemmelser for at gennemføre tarifieringen.

- 14 En undersøgelse af positionerne i kapitel 3 om fisk, krebsdyr og bløddyr i almindelighed og i underkapitel 03.02 om fisk, saltet, i saltlage, tørret eller røget i særdeleshed, viser, at der er anvendt flere metoder ved affattelsen af disse positioner. I nogle tilfælde angives kun den almindelige artsbetegnelse, i andre tilfælde i tilslutning hertil i parentes et eller flere videnskabelige navne på latin. Undertiden efterfølges artsnavnet af betegnelsen »af arten«. Efter det videnskabelige navn kan der også i den franske udgave undertiden stå »sp. p.« eller »spp«, der er en forkortelse af det latinske ord »species«, der betyder »arter« (jf. for så vidt angår denne sidste forkortelse bl. a. FTT efter affattelsen heraf i forordning nr. 3333/83).
- 15 I betragtning af disse forskellige formuleringsmuligheder, må resultatet blive, at angivelsen af tre videnskabelige navne på latin ved siden af artsbetegnelsen »torsk« skal fortolkes som udgørende en udtømmende opregning, således at kun fisk, hvis videnskabelige navn på latin angives, kan henføres under denne position. Såfremt lovgiver havde ønsket noget andet, ville han nemlig have brugt angivelsen — »af arten« eller også have ladet det sædvanlige navn stå alene uden tilføjelser af nogen art.
- 16 Dette resultat støttes af en undersøgelse af de videnskabelige fremstillinger af artsinddelingen af fisk. »Molva molva« hører ligesom de arter, der er nævnt i den bestemmelse, der ønskes en fortolkning af, til fiskefamilien »Gadidae«. Det er imidlertid en meget omfattende familie, der inddeles i mange underfamilier. Arten »Molva molva« tilhører underfamilien »Lotinae«, der på sin side er meget forskellig fra de underfamilier af »Gadidae«-fisk, hvis videnskabelige navn findes i de positioner, der er tale om i sagen. Inddelingen i toldtariffen og de anerkendte videnskabelige inddelinger modsiger således ikke hinanden.
- 17 Dette resultat strider i øvrigt ikke mod Domstolens faste praksis, hvorefter det følger af såvel retssikkerheds- som kontroltekniske hensyn, at det afgørende kriterium ved tarifiering af varer normalt vil være disses objektive karakteristika og egenskaber som beskrevet i den enkelte position i FTT og de supplerende bestemmelser til dennes afsnit og kapitler (jf. bl. a. dom af 1.6.1995, sag C-459/93, Thyssen Haniel

Logistic, Sml. I, s. 1381, præmis 8). Således er den art, som en fisk tilhører, en objektiv egenskab, der er fastlagt med ordlyden af FTT-positionen. I øvrigt forudsætter kravet om, at varernes objektive kendetegn og egenskaber kan bedømmes ved toldbehandlingen (jf. dom af 8.2.1990, sag C-233/88, Van de Kolk, Sml. I, s. 265, præmis 12), ikke, at deres forskellighed er iøjnefaldende. Visse særegenheder ved en vare kan eventuelt kun konstateres i mikroskop (dom af 17.3.1983, sag 175/82, Dinter, Sml. s. 969) eller på grundlag af en smagsmæssig analyse (jf. nævnte Van de Kolk-dom). Tarifieringen af et produkt kan endvidere afhænge af produktets fremstillingsmetode og den geografiske oprindelse af visse af dets bestanddele, hvilke er egenskaber, der ikke nødvendigvis er iøjnefaldende (jf. dom af 25.5.1989, sag 40/88, Weber, Sml. s. 1395).

- 18 Da lange (»Molva molva«) ikke kan henføres under den position, som torsk tilhører, og heller ikke til de andre specielle positioner i underkapitel 03.02 om fisk, saltet, i saltlage, tørret eller røget, må den henføres til positionerne 03.02 A I f) og 03.02 A II d) for henholdsvis »andre varer« og »af anden fisk«.
- 19 Når det på grundlag af den almindelige tariferingsbestemmelse nr. 1 er muligt at henføre lange (»Molva molva«) under en bestemt position i FTT, er det ufornuddent at anvende de i nr. 3 og 4 omhandlede tariferingsbestemmelser, der vedrører tilfælde, hvor henførelse under to eller flere positioner kan komme på tale, eller varer, der ikke er nævnt nogetsteds i tariffen.
- 20 Hvad angår de øvrige af Foods Import fremførte argumenter må det fastslås, at de vedrører gyldigheden af forordning nr. 3796/81, dvs. spørgsmål, som ikke er blevet forelagt Domstolen af den nationale ret. Det anførte er imidlertid relevant i forbindelse med det tredje spørgsmål, der behandles i det følgende.
- 21 De to første spørgsmål skal derfor besvares med, at toldpositionerne 03.02 A I b) og 03.02 A II a) i artikel 20 i forordning nr. 3796/81 skal fortolkes således, at

opregningen af de arter, der under deres videnskabelige navn er nævnt i parentes, er udtømmende og ikke omfatter lange, hvis videnskabelige navn er »Molva molva«, således at denne fisk ikke kan indføres med toldfritagelse.

Det tredje spørgsmål

22 Den forelæggende ret har med det tredje spørgsmål spurgt, om artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1697/79 skal anvendes i det foreliggende tilfælde, hvor tolden ikke blev opkrævet som følge af en fejl fra toldvæsenets side, og den formodede debitor havde overholdt samtlige bestemmelser i de gældende forskrifter vedrørende toldangivelsen.

23 Artikel 5, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 1697/79 indeholder følgende bestemmelse:

»De kompetente myndigheder kan undlade at foretage efteropkrævning af import- eller eksportafgift, der ikke er opkrævet som følge af en fejl, som de kompetente myndigheder selv har begået, og som debitor ikke med rimelighed kunne forventes at have opdaget, såfremt sidstnævnte i forbindelse med toldangivelsen har handlet i god tro og overholdt samtlige bestemmelser i de gældende forskrifter.«

24 Denne bestemmelse opstiller tre kumulative betingelser for, at de kompetente myndigheder kan undlade at foretage efteropkrævning af importafgifter, nemlig at afgiften ikke er opkrævet som følge af en fejl, som myndighederne har begået, at debitor har handlet i god tro, dvs. at han ikke med rimelighed har kunnet opdage den af myndighederne begåede fejl, og at debitor i forbindelse med toldangivelsen

har overholdt samtlige bestemmelser i de gældende forskrifter (jf. dom af 14.5.1996, forenede sager C-153/94 og C-204/94, Faroe Seafood m.fl., Sml. I, s. 2465, præmis 83).

- 25 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at når disse tre betingelser er opfyldt, har debitor krav på, at der ikke sker efteropkrævning (jf. dom af 27.6.1991, sag C-348/89, Mecanarte, Sml. I, s. 3277, præmis 12, og nævnte Faroe Seafood m.fl.-dom, præmis 84).
- 26 Den italienske regering har anført, at dette spørgsmål skal afvises, idet der ikke foreligger oplysninger, på grundlag af hvilke det kan afgøres, om betingelserne for at anvende denne bestemmelse er opfyldt.
- 27 Det bemærkes i den forbindelse, at det tilkommer den nationale ret at anvende artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1697/79 og efterprøve, om de tre deri fastsatte betingelser er opfyldt, og om Foods Import følgelig har krav på, at der ikke sker efteropkrævning af den told, der ikke er blevet opkrævet. Domstolen har imidlertid kompetence til at fortolke denne bestemmelse under hensyntagen til de oplysninger, den har fået forelagt.
- 28 Det fremgår af den forelæggende rets konstateringer, at tolden ikke er blevet opkrævet som følge af toldvæsenets fejl, mens Foods Import på sin side i forbindelse med toldangivelsen havde overholdt samtlige bestemmelser i de gældende forskrifter. Heraf må udledes, at den præjudicielle anmodning vedrører fortolkningen af den anden betingelse, dvs. betingelsen om, at den fejl, der blev begået af myndighederne, ikke med rimelighed kunne opdages af debitor.

- 29 Domstolen har gentagne gange fastslået, at der ved afgørelsen af, om denne betingelse er opfyldt, navnlig må tages hensyn til fejlens karakter, den pågældende erhvervsdrivendes erfaring, og den agtpågivenhed, han har udvist.
- 30 Det er i det foreliggende tilfælde muligt at tage stilling til den begåede fejl. Som fremhævet af generaladvokaten i punkt 40 i forslaget til afgørelse, efterlader den omstændighed, at myndighederne i henved tre år ikke berigtigede fejlen, det indtryk, at det foreliggende problem ikke var let at løse. Der kan i den forbindelse henvises til den terminologiske forvirring, som de almindelige fiskenavne giver anledning til, og specielt til den omstændighed, at ordene »torsk«, »klipfisk« eller »stokfisk« generelt ikke bruges om bestemte arter fisk, men om familier af arter eller også om de former for konservering, der anvendes for visse arter.
- 31 Det bemærkes i øvrigt, at forordning nr. 3796/81 ikke, skønt der i mange år blev anvendt en fælles tarifiering for et stort antal underfamilier af en art, indeholder oplysninger af nogen art, der kan henlede opmærksomheden på den ændring af nomenklaturen, der kun kommer til udtryk ved tilføjelsen af en række videnskabelige navne i en parentes ved siden af artens sædvanlige navn. I øvrigt blev de kompetente toldmyndigheder først efter flere års forløb opmærksomme på denne ændring.
- 32 På baggrund heraf skal det tredje spørgsmål besvares med, at afgørelsen af, om en af de kompetente myndigheder begået fejl, som debitor ikke med rimelighed kunne forventes at have opdaget, jf. ordlyden i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1697/79, navnlig skal træffes på grundlag af en vurdering af fejlens art, den pågældende erhvervsdrivendes erfaring og den agtpågivenhed, han har udvist. De forhold, der får betydning ved vurderingen af fejlens art, er den forvirring, som

den anvendte terminologi kan give anledning til, den omstændighed, at en ændring af en forordningsbestemmelse har været lidet iøjnefaldende, og den tid, der hengik, før de kompetente myndigheder selv blev klar over denne ændring. Det tilkommer den nationale ret på grundlag af denne fortolkning at afgøre, om den fejl, der medførte, at tolden ikke blev opkrævet, kunne opdages af debitor eller ej.

Sagens omkostninger

- 33 De udgifter, der er afholdt af den italienske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Corte d'appello di Ancona ved kendelse af 19. oktober 1994, for ret:

- 1) Toldpositionerne 03.02 A I b) og 03.02 A II a) i artikel 20 i Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981 om den fælles markedsordning for fiskerivarer skal fortolkes således, at opregningen af de arter, der under deres videnskabelige navn er nævnt i parentes, er udtømmende og ikke omfatter lange, hvis videnskabelige navn er »Molva molva«, således at denne fisk ikke kan indføres med toldfritagelse.

- 2) Afgørelsen af, om en af de kompetente myndigheder begået fejl »som debitor ikke med rimelighed kunne forventes at have opdaget« jf. ordlyden i artikel 5, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1697/79 af 24. juli 1979 om efteropkrævning af import- eller eksportafgifter, der ikke er opkrævet hos debitor for varer, der er angivet til en toldprocedure, som medfører en forpligtelse til at betale sådanne afgifter, skal navnlig træffes på grundlag af en vurdering af fejlens art, den pågældende erhvervsdrivendes erfaring og den agtpågivenhed, han har udvist. De forhold, der får betydning ved vurderingen af fejlens karakter er den forvirring, som den anvendte terminologi kan give anledning til, den omstændighed, at en ændring af en forordningsbestemmelse har været lidet iøjnefaldende, og den tid, der hengik, før de kompetente myndigheder selv blev klar over denne ændring. Det tilkommer den nationale ret på grundlag af denne fortolkning at afgøre, om den fejl, der medførte, at tolden ikke blev opkrævet, kunne opdages af debitor eller ej.

Sevón

Jann

Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. december 1996.

R. Grass

Justitssekretær

L. Sevón

Formand for Første Afdeling